

Setki tajemniczych geoglifów z Amazonii

9 lutego 2017

Amazoński las deszczowy już ponad 2 tys. lat temu był przekształcany przez ludzi, którzy zbudowali tu setki tajemniczych wałów ziemnych. Otoczone rowami struktury zajmują powierzchnię ok. 13 tys. km².

Odkrycia naukowców z Brazylii i Wielkiej Brytanii pokazują, jak przed przybyciem Europejczyków żyli tutejsi Indianie.

Przez stulecia struktury ze stanu Acre ukrywały drzewa. Współczesne wylesienie odsłoniło jednak ok. 450 geoglifów. Ich rola pozostaje owiana tajemnicą. Nie były to wioski, ponieważ podczas wykopalisk archeolodzy odkryli bardzo mało artefaktów. Wygląd nie sugeruje też funkcji obronnych. Wydaje się, że mieszkańcy zbierali się tu od czasu do czasu podczas rytuałów.

Szefową wykopalisk była dr Jennifer Watling z Muzeum Archeologii i Etnografii Uniwersytetu São Paulo. Wg niej, „znalezienie tych struktur pod dojrzałym lasem deszczowym przeczy idei, że amazońskie las deszczowe są dziewiczymi ekosystemami”.

„Od razu chcieliśmy wiedzieć, czy gdy budowano geoglify, region był już porośnięty lasem i do jakiego stopnia, tworząc te struktury, ludzie wpływali na krajobraz.” Za pomocą najnowocześniejszych technik autorzy publikacji z „Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA” zrekonstruowali 6 tys. lat historii wegetacji i pożarów wokół 2 geoglifów. Okazało się, że przez tysiąclecia ludzie silnie zmieniali lasy bambusowe, a przy okazji budowy geoglifów zrobiono małe, czasowe wycinki.

Zamiast wypalać duże połacie lasu (czy to pod geoglify, czy pod pola uprawne), ludzie skupiali się na wartościowych

gatunkach drzew, np. na palmach. Naukowcy porównują to do tworzenia prehistorycznego supermarketu z użytecznymi produktami leśnymi. Udało się zgromadzić sporo dowodów, że dzisiejsza bioróżnorodność lasów z Acre to pokłosie tamtych praktyk agroleśnych. „Mimo dużej liczby i sporego zagęszczenia geoglifów w regionie, możemy być pewni, że lasy Acre nie były wycinane tak intensywnie i przez tak długi czas, jak to widzimy w ostatnich latach.”

„Wykorzystywania lasów amazońskich przez rdzenną ludność jeszcze przez kontaktem z Europejczykami nie można traktować jako usprawiedliwienia dla współczesnej, niezrównoważonej polityki.” Zamiast tego warto się przyjrzeć dawnym praktykom, by znaleźć bardziej przyjazne środowisku alternatywy.

W ramach studium archeolodzy pobrali próbki gleby z rowów wykopanych w obrębie i poza geoglifami. Analizowano je pod kątem obecności fitolitów, czyli zmineralizowanych resztek roślinnych. Zawartość węgla kamiennego wskazywała na intensywność wypalania lasu, zaś stabilne izotopy węgla na stopień „otwartości” wegetacji.

Autorstwo: Anna Błońska

Na podstawie: Exeter.ac.uk

Źródło: KopalniaWiedzy.pl